

Värnamo kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Gröndalsskolan
belägen i Värnamo kommun

Tillsyn i Gröndalsskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Värnamo kommun under våren 2017. Gröndalsskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 28 februari 2017 och den 2 mars 2017.

Måluppfyllelse och resultat

Enligt Skolverkets statistik för läsåret 2015/2016 i årskurs 6 på Gröndalsskolan har i stort sett alla elever erhållit minst betyget E i bild, hem- och konsumentkunskap, idrott- och hälsa, modersmål, musik och slöjd. I matematik, natur- och samhällsorienterande ämnen, svenska och teknik har mellan 90,9 och 95,9 procent av eleverna minst erhållit betyget E. Lägst är måluppfyllelsen i ämnet engelska där 89 procent av eleverna har erhållit minst betyget E. Den genomsnittliga betygspoängen varierar mellan 6,5 i ämnet svenska som andraspråk och 15,2 i modersmål.

Av Skolverkets statistik för läsåret 2015/2016 i årskurs 9 på Gröndalsskolan framgår att 91,7 procent av eleverna i årskurs 9 uppnår kunskapskraven i alla ämnen. Andelen elever som uppnår minst betyget E i alla ämnen har de senaste åren varit relativt konstant. Samma statistik visar att det genomsnittliga meritvärdet (17 ämnen) är 229,8 poäng. År 2016 är det genomsnittliga meritvärdet för flickor 29 poäng högre än pojkarnas. Kunskapsresultaten för elever i årskurs 9 har de senaste åren varierat avseende meritvärde (16 ämnen) mellan som lägst 213,8 läsåret 2010/2011 och som högst 229,4 läsåret 2011/2012.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2017-11-01
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande vid vite	2017-11-01
3. Bedömning och betygssättning	Föreläggande	2017-11-01
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2017-11-01
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2017-11-01
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2017-11-01
Ytterligare brister	Föreläggande	2017-11-01

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen har under februari – mars 2017 genomfört tillsyn av Gröndalsskolan i Värnamo kommun. Skolinspektionens samlade bedömning är att verksamheten vid Gröndalsskolan inte uppfyller författningarnas krav inom flera bedömningsområden. Skolinspektionen bedömer att de elever som får sin undervisning i den så kallade resursenheten, inte ges ett aktivt lärarstöd. Även om det vid resursenheten finns personal som stöttar eleverna i deras arbete visar utredningen att denna stöttning inte är att betrakta som aktivt lärarstöd. Undervisningen vid Gröndalsskolan tar inte heller hänsyn till varje enskild individs behov och förutsättningar. Utredningen visar att lärarna oftare anpassar undervisningen till de elever som behöver stöd för att nå minsta kravnivån än till de elever som behöver mer stimulans och utmaningar. Utredningen visar också att det finns lärare som inte ger eleverna inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Utredningen visar att det på Gröndalsskolan finns elever som inte får de extra anpassningar som de behöver. Skolinspektionen gör därför bedömningen att skolans arbete med extra anpassningar inte uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionen bedömer även att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt. Skolinspektionens utredning visar att lärare anmäler till rektorn när elevers behov av särskilt stöd behöver utredas, men att rektorn därefter inte ser till att dessa behov skyndsamt utreds. Därmed finns det en påtaglig risk för att det finns elever som inte får det särskilda stöd som de behöver.

Elever och elevers vårdnadshavare får inte information om elevens kunskapsutveckling i den utsträckning som de har rätt till vid utvecklingssamtalen. Utredningen visar att alla elever och deras vårdnadshavare inte får information om elevernas kunskapsutveckling i de ämnen eleven undervisas i under utvecklingssamtalet. Det finns även brister i verksamheten när det gäller personalens skyldighet att anmäla situationer som kan innebära kränkande behandling till rektorn. Utredningen visar att personal som får kännedom om att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling inte alltid anmäler detta till rektorn.

Samverkan mellan elevernas ordinarie lärare och lärarna i skolans resursenhet sker inte i den utsträckning som eleverna behöver för att nå utbildningens mål. Utredningen visar att rektorn är medveten om att samverkan mellan resursenhetens personal och elevernas övriga lärare inte fungerar. Skolans elevhälsa används inte främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Utredningen visar vidare att vare sig personal med specialpedagogisk kompetens eller skolpsykolog deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbete som sker på skolan

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte utifrån en analys av det framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och inte heller planerar för åtgärdernas genomförande. Även om skolenhetens resultat följs upp och analyseras inom arbetslagen visar utredningen att rektorn inte beslutar om utvecklingsåtgärder utifrån dessa analyser och att rektorn inte heller planerar för eller genomför sådana utvecklingsåtgärder baserade på en analys av skolenhetens resultat. Att skolenheten deltar i det kommungemensamma utvecklingsarbetet föranleder ingen annan bedömning.

Alla elever på Gröndalsskolan erbjuds inte att som språkval, istället för ett modernt språk, välja engelska eller svenska. I intervju med lärare framkommer att endast de elever som har svårt att nå målen i svenska eller engelska får välja dessa språk som språkval och att alla elever som har godkänt i svenska och engelska måste läsa ett modernt språk som språkval.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Värnamo kommun att vid vite av 900 000 senast den **1 november 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beslutet gäller omedelbart.

Om Värnamo kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att elever skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Se till att ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt om det visar sig att det stöd som har getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Motivering till bedömning av brist

Extra anpassningar

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att det på Gröndalsskolan finns elever som inte får de extra anpassningar som de behöver. Skolinspektionen gör därför bedömningen att skolans arbete med extra anpassningar inte uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionens utredning

Lärare uppger i intervju att det finns elever som inte får de extra anpassningar de behöver trots att lärarna ser att behoven finns. Enligt lärarna kunde de tidigare få mycket hjälp i arbetet med extra anpassningar men nu får de inte något stöd längre, eftersom det på skolenheten saknas specialpedagog. Lärarna säger att det inte funnits någon specialpedagog på skolan sedan våren 2016, annat än under kortare perioder. Några lärare säger att det är värt mycket att kunna diskutera en elevs behov med elevhälsan, eftersom personal i elevhälsan kan ge relevanta råd som de själva inte kommer på. Lärare beskriver i intervjun att de numera, när specialpedagog saknas, istället frågar kollegor och själva gör anpassningar i klassrummet så långt det går. Lärare uppger vidare att de gör vad de kan, men att det inte räcker.

Elevhälsans representanter säger att de är helt övertygade om att alla elever inte får de extra anpassningar som de behöver. De uppger också att det saknas en samsyn på skolan kring vad extra anpassningar är. Elevhälsans representanter säger att brister i stödet till eleverna leder till att elever springer runt på skolan istället för att närvara på lektioner, vilket gör att eleverna inte når målen. De uppger vidare att eftersom det saknas långsiktighet präglas deras arbete med att ge eleverna det stöd de behöver istället mycket av akuta insatser.

Rektorn uppger i intervjun att skolan saknar specialpedagog sedan i höstas. Han säger att de flesta pedagogerna ger extra anpassningar men att det också finns lärare som inte gör det fullt ut. Rektorn säger att lärarna är så pass professionella att arbetet med extra anpassningar borde bli gjort. För att säkerställa att alla elever får de extra anpassningar som de behöver uppger rektorn att lärare har ålagts att dokumentera på skolans intranät vilka extra anpassningar elever får, men att alla lärare trots det inte gör denna dokumentation. För att kunna ta upp med lärare varför elever inte får de anpassningar som de behöver har de enligt rektorn börjat med klass- eller elevkonferenser. Rektorn uppger att de extra anpassningarna sedan följs upp efter åtta veckor för att de ska kunna utvärdera hur det går. Vid dessa utvärderingar har det, enligt rektorn, framkommit att vissa lärare inte har förstått vad kring elevernas behov som ska följas upp och varför. Rektorn säger också att han försöker hålla igång diskussionen med lärarna om vad extra anpassningar är och berättar att de tidigare har haft pedagogiska caféer där de diskuterat detta, men att de inte längre har det.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 a § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, såvida inte en utredning om behovet av särskilt stöd ska göras enligt 3 kap. 8 § skollagen.

Utredning av elevers behov av särskilt stöd

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt. Skolinspektionens utredning visar att lärare anmäler till rektorn när elevers behov av särskilt stöd behöver utredas, men att rektorn därefter inte ser till att dessa behov skyndsamt utreds. Därmed finns det en påtaglig risk för att det finns elever som inte får det särskilda stöd som de behöver.

Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav.

Skolinspektionens utredning

Lärare uppger i intervju att utredningar av elevers behov av särskilt stöd inte sker skyndsamt. De uppger att de ibland får skicka flera anmälningar om samma elev till rektorn eftersom inget händer. En lärare ger exempel på två elever som anmäldes till rektor förra läsåret men som inte fått någon hjälp alls ännu vad hen vet. Andra lärare ger ytterligare exempel på flera elever som lärarna anmält behov av utredning för särskilt stöd under höstterminen, men utredningar är ännu inte påbörjade. I en annan intervjugrupp uppger fyra av sex lärare att de har anmält till rektorn att elever riskerar att inte nå målen, men alla dessa elever är inte utredda. Flera av dessa lärare uppger att de har gjort anmälningarna i september eller oktober 2016 men att de ännu inte har hört något alls om dessa ärenden. Endast en av lärarna uppger att hen har fått respons på sin anmälan. En lärare uppger att hen nyligen har fått svar på en anmälan, men uppger att hen tror att det beror på att Skolinspektionen skulle komma på besök. Det finns ytterligare några lärare som uppger att de tidigare har gjort anmälningar men att eleverna blivit utredda först den här terminen. Lärare uppger att det finns flera exempel på elever som har kända problem som inte har utretts förrän efter lång tid. Lärare uppger att de skulle kunna få uppdraget att göra pedagogiska kartläggningar och säger att det är många lärare på skolan som skulle klara det. Flera lärare uppger att det bristande arbetet med utredningar handlar om brister i organisationen och inte om resurser. Eftersom organisationen inte fungerar får inte eleverna det särskilda stöd de behöver, enligt lärarna.

Elevehälsans representanter uppger i intervju att utredningar om elevers behov av särskilt stöd inte initieras skyndsamt, och att de inte alltid vet när en anmälan kommer till rektorn. Samtliga intervjuade uppger att de inte känner att det är involverade i utredningar av elevers behov av särskilt stöd. Under det senaste året har de inte deltagit i några elevmöten och skolan har inte haft någon fungerande specialpedagogfunktion på flera år.

De uppger att det finns flera exempel på anmälningar som inte kommer vidare från rektorn till dem i elevhälsan och att det fattas beslut i elevhälsans namn utan att ärendet har tagits upp med dem i elevhälsan. Representanter från elevhälsan uppger att lärarna tror att det är elevhälsan som har fattat beslut, men istället är det rektorn och biträdande rektorn som fattar besluten. De uppger vidare att de i elevhälsan inte får information om vilka beslut som fattas och att de inte har en aning om hur många åtgärdsprogram som finns på skolan.

Enligt rektorn fungerar inte arbetsgången kring särskilt stöd fullt ut. Rektorn uppger att när de får in en anmälan tar de upp ärendet och rektorn beslutar vad som ska göras. Rektorn uppger vidare att det brister när det gäller pedagogiska kartläggningar, eftersom de inte har någon personal som kan göra dem. Enligt rektorn och biträdande rektorn gör dock specialläraren en del utredningar kring läs- och skrivutveckling, när de ser det behovet. Eftersom de inte gör några kartläggningar av elevernas behov blir det, enligt rektorn, svårt att säkerställa att det blir rätt stöd från början. Rektorn uppger att det finns elever som anmäldes i oktober 2016 som ännu inte är utredda. På förfrågan om hur ansvaret för arbetet i elevhälsan är fördelat uppger rektorn att han är ytterst ansvarig. Tidigare var hela elevhälsoteamet med i allt som gjordes, men det gick inte att få ihop möten när allt skulle göras tillsammans. Därför har de ändrat sitt arbetssätt. Enligt rektorn är de dock inte överens om hur de ska arbeta inom elevhälsan, men enligt rektorn tar arbetet för lång tid om alla ska vara med och diskutera.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 8 § skollagen framgår det att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultat på nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Samråd ska ske med elevhälsan vid utredning av elevs behov av särskilt stöd, om det inte är uppenbart obehövligt.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § skollagen förenas med vite. Enligt andra stycket samma lagrum ska Skolinspektionen förena ett föreläggande med vite om förelägandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då verksamheten vid Gröndalsskolan i Värnamo kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Tillsynen visar att alla elever inte får de extra anpassningar de har behov av och att alla elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt. Bristerna försvårar berörda elevers förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Skolinspektionens utredning visar att bristen att utreda elevers behov av särskilt stöd har förelegat under längre tid.

Skolinspektionen bedömer att bristerna är allvarliga och att förelägandet därmed ska förenas med vite.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värnamo kommun att senast den 1 november 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beslutet gäller omedelbart.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)
- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för samtliga elever. I detta ingår att eleverna i den så kallade resursenheten ges strukturerad och varierad undervisning.
- Se till att alla lärare i sin undervisning tar hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. I detta ingår att anpassa undervisningen även till de elever som utvecklas snabbt och som därmed har rätt att få stimulans och utmaningar i skolarbetet.
- Se till att lärarna ger eleverna ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

*Motivering till bedömning av brist**Aktivt lärarstöd**Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att de elever som får sin undervisning i den så kallade resursenheten, inte ges ett aktivt lärarstöd. Utredningen visar att det endast bedrivs strukturerad undervisning för eleverna vid resursenheten under ett fåtal timmar per vecka, trots att det finns ett flertal elever som tillbringar större delen av sin skoldag vid denna resursenhet. Utredningen visar vidare att dessa elever därutöver i huvudsak ägnar sig åt eget arbete. Även om det vid resursenheten finns personal som stöttar eleverna i detta arbete, visar utredningen att denna stöttning inte är att betrakta som aktivt lärarstöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i denna del.

Skolinspektionens utredning

Lärare uppger i intervju att eleverna som vistas i skolans så kallade resursenhet endast får aktiv undervisning av lärare några få timmar per veckan. I övrigt uppger lärare att eleverna sitter själva med enkla övningar som lärarna kallar "fyller-i-uppgifter" eftersom det inte finns tillgång till ämneslärare på resursenheten som kan förklara och svara på frågor.

Elevhälsans representanter uppger i intervju att det finns elever som är på resursenheten i princip hela sin skoltid, men som endast har strukturerad undervisning av lärare ungefär fem timmar i veckan. De berättar att i övrigt jobbar eleverna i resursenheten i huvudsak med eget arbete.

Lärare från resursenheten uppger i intervju att det finns många assistenter knutna till resursenheten, men dessa bedriver inte en aktiv undervisning. Hen menar att det som assistenterna gör i resursenheten inte är undervisning utan snarare kan ses som läxhjälp. Läraren från resursenheten uppger vidare att det saknas tydliga mål för vad de enskilda eleverna ska göra på resursenheten. Personalen uppskattar att det sammantaget är cirka 13-14 elever på resursenheten och av dem är det fyra till fem elever som är på resursenheten majoriteten av sin tid i skolan.

Rektorn uppger att skolan har en särskild undervisningsgrupp på skolan, som kallas för resursenheten, där speciallärare och annan personal har undervisning med elever. Det finns, enligt rektorn, cirka tio elever som går på resursenheten varav fyra till fem elever som tillbringar i stort sett all sin tid i skolan i resursenheten. Rektorn berättar vidare att dessa elever får material från sina ordinarie lärare att arbeta med när de är på resursenheten.

På en fråga till rektorn om hur han säkerställer att eleverna på resursenheten får aktivt lärarstöd svarar rektorn att de har haft, och har, bekymmer med undervisningen i resursenheten. Enligt rektorn är det en brist att de elever som tillbringar i stort sett all sin skoltid i resursenheten inte får aktivt stöd i arbetet med undervisningsmaterialet som ämneslärarna tillhandahåller. Rektorn uppger att bristen beror på att de saknar resurser till verksamheten. Rektorn berättar att de fick resurser avsedda för resursenheten från huvudmannen när verksamheten, som tidigare varit fristående, flyttades till skolan men att dessa resurser från huvudmannen sedan försvunnit successivt.

Rättslig reglering

Enligt skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Hänsyn till varje enskild individs behov och förutsättningar

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det i undervisningen vid Gröndalsskolan inte tas hänsyn till varje enskild individs behov och förutsättningar. Utredningen visar att det finns elever som inte ges den stimulans och de utmaningar de behöver för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Utredningen visar att elever ofta får mer av samma uppgifter snarare än utmanande uppgifter om de blir snabbt klara med en uppgift. Utredningen visar vidare att lärarna oftare anpassar undervisningen till de elever som behöver stöd för att nå minsta kravnivån än de elever som behöver mer stimulans och utmaningar. Utredningen visar även att rektorn är medveten om att högpresterande elever inte får de utmaningar i undervisningen som eleverna har rätt till. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i denna del.

Skolinspektionens utredning

Elever uppger i intervju att de själva får fråga efter svårare uppgifter om de är snabbt klara med den uppgift de fått. Några elever säger att de kan få svårare uppgifter om de ber om det men det händer att de får vänta på att få de uppgifterna till nästa lektion. Andra elever berättar att om de är klara med en uppgift så kan de få jobba med samma sak igen, som en repetition. Ytterligare andra elever berättar att de får göra vad de vill på sin iPad tills lektionen är slut om de blir snabbt klara.

Eleverna säger att när det är för tråkiga saker de ska jobba med så orkar de inte sitta still och det blir stökigt i klassen när lektionen är ointressant.

Lärarna uppger i intervju att de främst anpassar uppgifterna till eleverna för att alla ska nå E-nivån. De berättar att det skiljer sig åt mellan lärarna hur de gör, men har de flera elever som är på E-nivå och en del elever som är på en högre nivå så är det svårt att hinna med att anpassa uppgifterna till alla elever. Lärare uppger att de väldigt duktiga eleverna snarare får fler uppgifter än svårare uppgifter. Några lärare säger att de sitter med ett fåtal elever som behöver mycket stöd och de därför inte hinner med de duktigaste eleverna. Enligt dessa lärare satsar lärarna mycket tid på de elever som behöver mer hjälp, men inte så mycket på de eleverna som är duktiga. Lärarna säger att de önskar att det fanns mer tid i veckan för att verkligen satsa på de elever som är duktiga. Flera lärare uppger att de tappar de duktiga eleverna eftersom de eleverna inte kommer vidare i sin kunskapsutveckling och att de kunnat bli mycket duktigare om de utmanats mer.

Rektorn säger i intervju att det läggs mer energi på de elever som behöver mer stöd och att det nog görs mindre för de eleverna som skulle kunna nå längre. Rektorn instämmer i lärarnas utsaga om att det kan bli fler uppgifter snarare än svårare uppgifter för de elever som behöver mer stimulans och ger som exempel att eleverna ibland kan få räkna om samma stencil. Det finns, enligt rektorn, lärare som försöker ge mer till de duktiga eleverna men det är inte lika systematiskt som att anpassa till elever som har det svårt i skolan. Rektorn uppger vidare att han är medveten om att inte alla lärare ger mer utmaningar till de duktiga.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska skolan främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Av förarbetena till skollagen framgår att alla elever, även de som utvecklas snabbt, har rätt att få stimulans och utmaningar i skolarbetet (prop. 2009/10:165 s. 285). Enligt läroplanen ska läraren ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Lärare ska också organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt.

Elevinflytande

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens bedömning är att alla lärare inte ger eleverna reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Utredningen visar att det finns lärare som inte ger eleverna inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Utredningen visar även att rektor är medveten om att det finns lärare som inte låter eleverna ha inflytande över undervisningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i denna del.

Skolinspektionens utredning

Eleverna uppger i intervju att lärarna oftast inte eller aldrig tar reda på vad de är intresserade av och säger att lärarna själva gör planeringen. Enligt flera elever skriver lärarna bara upp vad de ska gå igenom och vad de ska göra under det område som de ska jobba med. Elever uppger att lärarna ibland frågar i vilken ordning eleverna vill jobba med olika områden, till exempel om eleverna vill läsa kemi nu och fysik senare på terminen. Elevernas möjligheter att påverka arbetssätt i undervisningen varierar mellan olika lärare enligt eleverna som berättar att de i vissa ämnen kan få bestämma om de ska jobba i grupp eller enskilt.

På frågan om eleverna kan ge exempel på hur de får påverka innehållet i undervisningen uppger eleverna att de kan påverka om de vill ha prov eller inlämning på sista uppgiften i ett arbetsområde. När eleverna tillfrågas om de kan ge ytterligare exempel på hur de kan påverka undervisningen säger ett par elever att de kunnat flytta fram provdatum och fått mer tid för att hinna klart med ett arbetsområde. Några andra exempel ger inte eleverna. Eleverna tillfrågas också om de får vara med och utvärdera arbetsområden varpå eleverna svarar att det inte är så vanligt men det händer ibland. Flera elever säger att det bara är att rabbla upp alla ämnen där de inte får vara med och utvärdera och ger som exempel naturorienterade ämnen, samhällsorienterade ämnen, matematik, engelska, svenska och slöjd.

Lärare uppger i intervju att det varierar mellan lärarna hur mycket inflytande eleverna har på undervisningen. Några lärare säger att det framförallt är småsaker som eleverna kan ha inflytande över, därför att de hinner inte involvera eleverna mer. Lärare uppger att eleverna ibland får påverka "smågrejer" genom att eleverna får inrikta sig lite utifrån eget intresse i slutet av ett arbetsområde om det finns tid över. Men lärarna säger att det inte blir mycket tid över till det.

En annan lärare säger att hen brukar fråga eleverna vad de tycker vid en uppstart av ett nytt område. Läraren säger sig dock inte ha förväntningar på att eleverna ska ha synpunkter. Ytterligare en lärare säger att många områden kan vara svåra att tycka till om för eleverna eftersom eleverna inte vet något om området och ger som exempel kärnfysik. Flera lärare säger att de inte låter eleverna vara med och utvärdera undervisningen och en lärare säger att hen nog aldrig låtit eleverna vara med och utvärdera undervisningen. Det finns dock även exempel på lärare som berättar att de frågar eleverna vad de tycker om undervisningen och några lärare som säger att de ger eleverna inflytande över undervisningen genom att låta eleverna påverka arbetsformer och arbetssätt.

Rektorn uppger i intervju att elever kan påverka redovisningssätt eller arbetssätt, men däremot inte så mycket avseende materialet som de jobbar med. Rektorn säger att han är medveten om att det finns lärare som inte låter eleverna vara med och påverka innehållet i undervisningen. I dessa fall fungerar inte elevinflytandet enligt rektorn som uppger att det varierar mellan arbetslagen hur de arbetar med elevinflytande. Enligt rektorn finns det lärare som aldrig låter eleverna vara med och utvärdera undervisningen, men det finns även några lärare som ofta utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna.

I Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 9, som genomfördes hösten 2016, svarar 61 procent av eleverna på Gröndalsskolan att påståendet "På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter" stämmer dåligt, eller mycket dåligt. Jämförande siffra för elever på alla deltagande skolor under samma period är 41 procent. Index för alla frågorna i enkäten om elevernas deltagande och inflytande är på Gröndalsskolan 4,4 vilket ska jämföras med genomsnittet för alla deltagande elever som ligger på 5,3. Det framgår även av samma enkätstudie att indexvärdena för detta område har försämrats med 0,6 enheter sedan förra gången eleverna svarade på Skolinspektionens enkät, vilket var vårterminen 2014.

Rättslig reglering

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Lärarna ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Vidare ska lärarna, tillsammans med eleverna, planera och utvärdera undervisningen.

Läroplanen anger även att lärarna ska förbereda eleverna för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Gröndalsskolans verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven och elevens vårdnadshavare informeras om elevens utveckling. (3 kap. 4 § och 10 kap. 12 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att såväl elever som eleverns vårdnadshavare ges information om elevens utveckling.

*Motivering till bedömning av brist**Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionens bedömning är att elever och elevers vårdnadshavare inte får information om elevens kunskapsutveckling i den utsträckning som de har rätt till vid utvecklingssamtalen. Utredningen visar att alla elever och deras vårdnadshavare inte får information om elevernas kunskapsutveckling i de ämnen eleven undervisas under utvecklingssamtalet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i denna del.

Skolinspektionens utredning

Eleverna uppger att de inför utvecklingssamtalet skriver in sina ämnesomdömen i en portfolio och att dessa används som underlag för samtalet. Elever säger att de inte förstår meningen med portfolion eftersom de inte får reda på av lärarna hur det går för dem i de olika ämnena, utan det får de tänka ut själva. Flera elever uppger att de inte hinner med att gå igenom alla ämnen under utvecklingssamtalet. Flera elever säger att de själva väljer vilka ämnen de vill prata om. En elev uppger att på hans utvecklingssamtal pratade de inte alls om omdömen utan de pratade om hur det är i klassen. En annan elev berättar att hen inte fick gå igenom det som hen hade förberett utan fick istället välja ut tre ämnen som eleven ville prata om. Ytterligare en elev berättar att portfolion inte alls användes under det senaste utvecklingssamtalet utan eleven fick ta upp det som eleven själv ville. Endast en av de intervjuade eleverna uppger att hen fick reda på hur hen låg till i de olika ämnena under utvecklingssamtalet.

En lärare uppger att vid utvecklingssamtalen används ett system med rutor där eleven skriver om bland annat elevens arbetsinsatser, kost, och relation till kompisar. Läraren säger att det område som sticker ut lyfts upp på utvecklingssamtalet och därefter går de igenom elevens portfolio där eleven väljer ut vissa ämnen som tas upp i samtalet. Några lärare uppger att det finns lärare som inte meddelat mentorn inför utvecklingssamtalen hur elever ligger till i deras ämnen. Detta skapar irritation i lärarkollegiet eftersom mentorerna då inte kan berätta hur eleven ligger till i olika ämnen under utvecklingssamtalet. Andra lärare säger istället att eleverna själva ska ha koll på hur de ligger till i de ämnen som eleven undervisas i så de kan samtala om det på utvecklingssamtalet. En lärare berättar att hen har haft utvecklingssamtal med elever utan att ha tillgång till några ämnesomdömen alls.

På Skolinspektionens fråga om hur han som rektor säkerställer att alla elever och elevers vårdnadshavare får information om elevens kunskapsutveckling i alla ämnen säger rektorn säger att han inte kan svara på det och säger vidare att information om elevernas kunskapsutveckling har varit ett problem på skolan sedan två år tillbaka.

I det kvalitetsarbetet som Skolinspektionen tagit del av framkommer det att lärarna har lyft upp att lärare och arbetslag genomför utvecklingssamtalen på olika sätt och att lärarna efterfrågar ett gemensamt synsätt på utvecklingssamtalen på skolan.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande informeras om elevens utveckling. Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen och kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Gröndalsskolans verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn.

*Motivering till bedömning av brist**Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i verksamheten när det gäller personalens skyldighet att anmäla situationer som kan innebära kränkande behandling till rektorn. Utredningen visar att personal som får kännedom om att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling inte alltid anmäler detta till rektorn. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav.

Skolinspektionens utredning

Eleverna uppger i intervju att de sett elever som är elaka mot andra elever. Vidare säger elever att det finns elever på skolan som blir lätt irriterade och som bråkar med andra eller säger taskiga saker. Eleverna säger att det inte är så ofta och när det händer brukar det komma en lärare rätt så snabbt.

Lärarna uppger i intervju att de ofta löser konflikter på plats utan att alltid anmäla det till rektorn. Flera lärare uppger att de inte alltid har anmält incidenter, som de tror räknas som kränkande behandling, till rektorn. Det är, säger lärare, för mycket papper som behöver fyllas i vid en kränkingsanmälan. Lärarna uppger att de borde anmäla mycket mer, men att de inte orkar ta i varenda incident. Lärarna säger att det känns som att det tar tre gånger längre tid att anmäla en kränkning än att utreda det på plats och att de därför inte prioriterar att anmäla det till rektorn.

Representanter för elevhälsan säger att elever på skolan kallar varandra för fula saker som de vuxna inte skulle tolerera, och när det sker reagerar personalen på skolan och säger ifrån. De berättar att de egentligen ska anmäla alla kränkingsincidenter men om de hade gjort det så skulle de inte göra annat.

Elevhälsans representanter uppger att de under 2016 fick in 20 stycken anmälningar om kränkande behandling till trygghetsgruppen, men att det nog inte motsvarar alla kränkningar som har skett.

Rektor säger i intervju att alla anmälningar som kommer in till honom skickar han vidare till förvaltningen. Han uppger att han inte vet om alla lärare anmäler alla incidenter med kränkande behandling. Rektorn uppger att det nog är så att lärare reder ut kränkningens incidenter i korridoren, utan att anmäla dem till honom. Enligt rektorn står det skrivet på skolans interna websida hur lärarna ska göra vid dessa händelser och på skolan har de flera gånger pratat om att alla incidenter med kränkande behandling ska anmälas.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Gröndalsskolans verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att skolans lärare samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.
- Se till att den samlade elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I detta ingår att elevhälsans samtliga kompetenser ska delta i arbetet.

Motivering till bedömning av brist

Lärarnas samverkan

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att samverkan mellan elevernas ordinarie lärare och lärarna i skolans resursenhet inte sker i den utsträckning som eleverna behöver för att nå utbildningens mål. Utredningen visar att informationen om vilka elever som ska ha undervisning i skolans resursgrupp inte alltid når elevernas mentorer och att personalen i resursgruppen inte får information om vilka behov eleverna har. Utredningen visar vidare att rektorn är medveten om att samverkan mellan resursenhetens personal och elevernas övriga lärare inte fungerar. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i denna del.

Skolinspektionens utredning

Lärare uppger i intervju att de inte alltid vet om elever som de är mentorer för ska ha hela, eller delar av, sin undervisning i resursenheten.

Lärare som undervisar i resursenheten uppger att elevernas mentorer inte alltid känner till att det finns beslut på att deras elever ska vara på resursenheten under vissa tider.

Lärare i resursenheten uppger vidare att de har elever som befinner sig på olika kunskapsnivåer men att de inte får information om vilka dokumenterade behov eleverna har.

Rektorn uppger i intervju att han inte tycker att samverkan mellan resursenhetens personal och elevernas övriga lärare fungerar alls. Verksamheten där har inte alls blivit som de hade tänkt. På förfrågan om vilka möjligheter det finns till samverkan mellan personalen i resursenheten och elevernas övriga lärare uppger rektorn att det finns en tid utlagd varje vecka på ämnestiden. Vidare har de på resursenheten tidigare haft en morgontid där assistenter kunnat träffas för att prata om saker gemensamt, men enligt rektorn fanns det inte så stort intresse för att delta i dessa möten.

Rättslig reglering

Av läroplanen framgår att läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Elevhälsans arbete

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans elevhälsa inte används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Även om elevhälsan genomför vissa förebyggande och hälsofrämjande insatser, visar utredningen att elevhälsan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Utredningen visar vidare att vare sig personal med specialpedagogisk kompetens eller skolpsykolog deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbete som sker på skolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i denna del.

Skolinspektionens utredning

Lärare berättar i intervju att de ser att elevhälsan genomför några förebyggande och hälsofrämjande insatser i olika årskurser och ger som exempel arbetet i trygghetsteamet, arbetet med HASP (som står för Hälsa, Arbetsmiljö, Självförtroende och Prestation och är ett kommunövergripande hälsofrämjande program) och skolans anti-mobbingarbete.

Enligt uppgift vid intervju med elevhälsans representanter består elevhälsan av skolsköterska, fritidsledare, resurslärare, studie- och yrkesvägledare, kurator samt biträdande rektor och rektor. Vid intervjun medverkar inte kuratorn, biträdande rektor eller rektor.

Elevhälsans representanter uppger i intervju att de genomför vissa insatser som kan räknas som hälsofrämjande och förebyggande. Samtliga intervjuade uppger dock att de inte har möjlighet att främst arbeta med dessa förebyggande och hälsofrämjande uppgifter. Elevhälsans representanter uppger att även om det finns mycket tankar och idéer så saknas det möjlighet att genomföra förebyggande och hälsofrämjande insatser i den utsträckning som behövs. De uppger att deras arbete i nuläget istället går ut på att "släcka bränder" hela tiden. Elevhälsans personal säger att det specialpedagogiska arbetet har varit eftersatt under lång tid. De senaste åren har det varit många byten av specialpedagog och den senaste specialpedagogen stannade bara i tre månader.

Kommunens skolpsykologer uppger i intervju att de är centralt placerade i kommunen och att det är upp till varje rektor att ansöka om att de som skolpsykologer ska vara med på skolans lokala elevhälsomöten. Skolpsykologerna berättar att de är med i de flesta, men inte på alla skolors lokala elevhälsa. De uppger att de under detta läsår inte har deltagit i elevhälsans arbete på Gröndalsskolan. Skolpsykologerna uppger vidare att de under förra läsåret var med på skolans elevhälsomöten ungefär en gång per månad och säger att de då var med eftersom de själva efterfrågade att få delta i dessa möten. Skolpsykologerna säger att de inte tror det handlar om ovilja, utan snarare att organisationen på skolan har gjort att de inte är med i Gröndalsskolans elevhälsoarbete.

Rektorn berättar i intervju att det hälsofrämjande och förebyggande arbetet behöver förändras och förbättras på skolan. Han säger att de är på väg mot att elevhälsan främst ska arbeta hälsofrämjande och förebyggande, men att de inte är där än. Rektorn säger att de ska lägga fokus på det förebyggande arbetet, men att det trots det blir många individärenden som elevhälsan får ta hand om. Rektorn berättar att de arbetat enligt olika modeller, men att all personal i elevhälsan inte har varit nöjd med hur de arbetat. Han berättar även att de nu får handledning av SPSM (Specialpedagogiska skolmyndigheten) och av kommunen för att utveckla elevhälsans arbete. Rektor uppger att skolans lokala elevhälsa består av kurator, skolsköterska, studie- och yrkesvägledare, fritidsledare samt tillgång till kommunens skolpsykologer i en sådan utsträckning som räcker även för elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete. I rektorns inskickade svar till Skolinspektionen 2017-01-31 anger han att skolan saknar en specialpedagog sedan hösten 2016.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår det att det för eleverna i bland annat förskoleklass och grundskolan ska finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Gröndalsskolans verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värnamo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att rektor utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar de beslutade åtgärderna.
- Se till att rektor planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dem. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

*Motivering till bedömning av brist***Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte utifrån en analys av det framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och inte heller planerar för åtgärdernas genomförande. Även om skolenhetens resultat följs upp och analyseras inom arbetslagen visar utredningen att rektorn inte beslutar om utvecklingsåtgärder utifrån dessa analyser och att rektorn inte heller planerar för eller genomför sådana utvecklingsåtgärder baserade på en analys av skolenhetens resultat. Att skolenheten deltar i det kommungemensamma utvecklingsarbetet föranleder ingen annan bedömning eftersom dessa åtgärder inte är framtagna utifrån en analys av de specifika behov som finns på skolenheten. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i dessa delar.

Skolinspektionens utredning

Lärare uppger i intervju att de inte kan se någon koppling mellan det kvalitetsarbete som sker inom arbetslaget och de planerade utvecklingsområdena. Andra lärare kan inte ge några exempel på beslut om åtgärder som rektorn har fattat baserade på lärarnas analyser av resultaten. Däremot har vissa lärare satt igång ett projekt för att utveckla elevernas resultat på skriftliga prov, men detta är inte rektorn involverad i. Lärarna uppger att de inte vet vad rektorn gör av de resultat som kommer fram. Ytterligare andra lärare kan inte svara på vilka åtgärder rektorn har beslutat om baserade på det kvalitetsarbete som görs av lärarna. Lärare uppger att de är osäkra på i vilken utsträckning det arbete som de genomför i arbetslagen, leder till förändringar på verksamhetsnivå, även om de tror att rektorn läser igenom det som de skriver.

Elevhälsans representanter uppger i intervju att de inte känner sig delaktiga i skolans kvalitetsarbete alls eftersom de inte är med och utvärderar resultaten. De säger att de inte heller har kännedom om ifall det görs någon uppföljning av elevhälsans arbete.

Rektorn uppger i intervju att lärarna i de olika arbetslagen resonerar lite olika i arbetet med skolans kvalitetsarbete. Rektorn uppger att han inte har följt upp elevhälsans arbete det här läsåret på grund av att de inom elevhälsan har varit så splittrade. Enligt rektorn har nog inte heller resursenheten kommit med i skolans kvalitetsarbete. På frågan om vilka skolenhetens prioriterade utvecklingsområden är, uppger rektorn arbetet med elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt arbetet med ett nytt digitalt system.

Båda dessa utvecklingsområden är gemensamma för hela Värnamo kommun enligt huvudmannens inskickade dokumentation. Rektorn redovisar inga särskilda prioriterade mål för skolenheten.

Skolinspektionen har tagit del av arbetslagens dokumenterade kvalitetsarbete. I detta redovisas arbetslagens resultat samt arbetslagens analyser av dessa resultat. I dokumentet redovisas inga beslutade utvecklingsåtgärder utifrån genomförda analyser och inte heller någon planering för genomförandet av sådana utvecklingsåtgärder. Skolinspektionen har såväl vid tillsynsbesöket som därefter begärt att få del av dokumentation avseende skolenhetens samlade resultat, beslutade utvecklingsåtgärder och planeringen för åtgärdernas genomförande. Rektorn har varken vid tillsynsbesöket eller senare lämnat in begärd information.

Rättslig reglering

Enligt skollagen har rektorn ansvar för att utbildningen på skolenheten systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever och dokumenteras.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Gröndalsskolans verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Ytterligare brister

Beskrivning av brist

Språkval erbjuds inte i enlighet med författningarna.

Författningar

10 kap. 4 § skollagen.

9 kap 5-6 § skolförordningen.

Åtgärder

- Se till att eleverna erbjuds att, i stället för franska, spanska och tyska eller annat språk som erbjudits enligt 9 kap. 5 § skolförordningen, som språkval bland annat välja engelska eller svenska alternativt svenska som andraspråk (de två sistnämnda under förutsättning av att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk).

*Motivering till bedömning av brist**Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att alla elever på Gröndalsskolan inte erbjuds att som språkval, istället för ett språk som erbjudits enligt 9 kap. 5 § skolförordningen, välja engelska eller svenska. I intervju med lärare framkommer att endast de elever som har svårt att nå målen i svenska eller engelska får välja dessa språk som språkval och att alla elever som har godkänt i svenska och engelska måste läsa ett modernt språk som språkval. Vidare framgår av intervjun med rektorn att rektorn menar att det på skolan nog uppfattas som att det för val av svenska eller engelska som språkval krävs att eleven har svårt att nå målen i dessa ämnen, även om detta inte är något krav. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav i denna del.

Skolinspektionens utredning

Lärare uppger i intervju att skolans elever kan välja mellan att läsa franska, spanska och tyska som modernt språk samt modersmål men att fördjupning i svenska och engelska också finns som alternativ. För att få läsa fördjupning i svenska och engelska ska dock eleverna, säger lärarna, ha svårt att nå målen i svenska eller engelska. Lärare uppger att alla elever måste läsa modernt språk om de inte har underkänt i svenska eller engelska.

Rektorn uppger i intervju att eleverna kan läsa fördjupad kurs i svenska och engelska och att eleverna inte behöver ha svårt att nå målen i dessa ämnen för att få läsa fördjupad kurs, men han säger att det nog uppfattas så. Rektor säger att det inte är säkert att elever, lärare eller vårdnadshavare har förstått att moderna språk är ett val, och säger att de på skolan inte tänker på att moderna språk ska vara valbart. Rektor säger vidare att de kanske behöver tydliggöra för elever och vårdnadshavare att moderna språk är ett valbart ämne.

Rättslig reglering

Enligt 10 kap. 4 § skollagen (2010:800) ska det finnas språkval. Enligt 9 kap 5 § skolförordningen ska huvudmannen som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska. Huvudmannen ska sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval. Enligt 9 kap 6 § skolförordningen får en elev i stället för ett språk som erbjudits enligt 5 § i skolförordningen som språkval välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, engelska, eller teckenspråk.

Motivering till val av verktyg

Då Gröndalsskolans verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

På Skolinspektionens vägnar

Björn Persson
Avdelningschef

Ulrika Rosengren
Föredragande

Hur man överklagar, se bilaga 3

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Gröndalsskolan

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Gröndalsskolan

Gröndalsskolan ligger i Värnamo och bedriver utbildning för cirka 560 elever i grundskolan i årskurserna 6–9. Den pedagogiska personalen är indelad i fyra arbetslag med personal och elever från alla årskurser. Skolans elevhälsoteam består av rektor, biträdande rektor, kurator, skolsköterska, studie- och yrkesvägledare, resurspedagog samt en fritidsledare. Även specialpedagog ingår i elevhälsan, men vid tiden för Skolinspektionens besök är tjänsten vakant. Skolans ledning består av en rektor och en biträdande rektor.

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund..

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.